

- a) at forsendelserne kan blive ført til et andet sted end deres bestemmelsessted,
- b) at kontrollen eventuelt ikke er effektiv,
- c) at anvendelsen af ovennævnte forsendelser som erstatning for varer, der ellers skulle tilvebringes eller fremstilles af fjenden, eller frigørelsen af materiel, tjenesteydelser eller indretninger, som ellers ville have været fornødne til produktionen af sådanne varer, ville betyde en klar fordel for fjendens krigsanstrengelse eller økonomi.

Den magt, som tillader passage af de i nærværende artikels første stykke angivne forsendelser, kan gøre en sådan tilladelse afhængig af, at uddelingen til de personer, der skal nyde godt deraf, på stedet overvåges af beskyttelsesmagterne. Sådanne forsendelser skal fremsendes hurtigst muligt, og den magt, der tillader fri passage, er berettiget til at fastsætte forskrifter for den tekniske gennemførelse af passagen.«

Egentlige kamphandlinger i Irak må på nuværende tidspunkt vurderes at være tilendebragt, og der er meget, der tyder på, at betingelserne for status som besat territorium nu er opfyldt i Irak. Den militære samt den administrative kontrol synes effektivt at være overgået til modparten. Den humanitære folkeret indeholder ikke klare regler for, hvilken stat, der kan betegnes som besættelsesmagt i humanitær folkeretlig forstand, i en situation som den foreliggende, hvor den militære aktion er udført af en koalition af stater, hvor de deltagende stater har haft vidt forskellige opgaver under aktionen. Det forekommer rigtigst at fortolke reglerne som alene gældende for den eller de stater, hvis styrker fysisk og faktisk kontrollerer et geografisk område. Det forekommer derfor rigtigst at betragte USA (og UK) som besættelsesmagter for de dele af Irak, som de fysisk og faktisk kontrollerer.

Der er i koalitionen fuld enighed om, at koalitionsparterne er forpligtet til fuldt ud i forhold til hver parts internationale forpligtelser at overholde den humanitære folkeret. USA (og UK) vil bl.a. være forpligtet til at overholde reglerne i afsnittet om besatte områder i den 4. Genève-konvention om beskyttelse af civile personer i krigstid. Hvad særligt angår forpligtelserne vedrørende sundhed og velfærd overfor den irakiske befolkning bemærkes, at der i dette afsnit er fastsat en række begrænsninger og forpligtelser for besættelsesmagten, der tager sigte på at beskytte

civilbefolkningen. Ifølge konventionens artikel 55 har besættelsesmagten »pligt til med alle til rådighed stående midler at sikre befolkningens forsyning med levnedsmidler og medicinalvarer, i særdeleshed skal den, såfremt det besatte områdes hjælpeklender er utilstrækkelige, tilføre dette de fornødne levnedsmidler, medicinalvarer og andre varer«. Ifølge artikel 56 har besættelsesmagten »pligt til med alle til rådighed stående midler og i samråd med nationale og stedlige myndigheder at sikre og opretholde sanitets- og hospitalsindretninger og virksomheder i forbindelse hermed såvel som en offentlig sundheds-tjeneste i de besatte områder...«.

Regeringen nærer fuld tillid til, at USA (og UK) udøver de rettigheder og efterlever de forpligtelser, der i henhold til den humanitære folkeret gælder for en besættelsesmagt.

#### *Spørgsmål 28:*

Hvad er ministeren holdning til om det er demokratisk og med respekt for Iraks nationale selvstændighed, at den amerikanske regering har nedsat en Task Force som skal finde frem til hvordan Irak skal opbygge en helt ny økonomisk og finansielt system og økonomiske institutioner som USA mener de skal se ud?

#### *Svar:*

Genopbygningen af et nyt og demokratisk ledet Irak efter det langvarige diktators fald er såvel regeringens som koalitionen mål. Denne proces er lige begyndt. I tiden frem til indsættelsen af en demokratisk valgt regering har Irak brug for al mulig bistand til opbygning af nye institutioner og arbejdsformer, som passer til et åbent og frit samfund. Danmark deltager også i denne proces, som er et vigtigt element i genopbygningen af landet. De konkrete initiativer og indsatser vil blive drøftet med den irakiske interimadministration, som forudses etableret inden for en overskuelig fremtid.

#### *Spørgsmål 29:*

Hvad er ministerens kommentar til at det amerikanske firma Halliburton's underafdeling, Kellogg Brown and Root, ifølge den engelske avis The Guardian den 8. maj 2003, allerede er i gang med olieudvinding i Irak, og ikke kun, som tidligere oplyst, var lejet til at bekæmpe evt. oliebrande under selve krigen?